

**Nejlepší knihovnice
je v Bohdíkově**
strana 2

**Kraj investuje
průběžně po celý rok**
strana 2

**Živnostnice roku
vyrábí prapory**
strana 7

Olomoucký kraj

ČÍSLO 11 | LISTOPAD 2023 | ROČNÍK 22 | NÁKLAD 275 000 KS

MĚSÍČNÍK PRO OBČANY OLOMOUCKÉHO KRAJE

Kultura je kořením života a má mnoho podob

Notování Zábřehem byla jedna z vydařených letošních akcí, kterou podpořilo olomoucké hejtmanství.

Foto | Olomoucký kraj

Olomoucký kraj je plný kulturního života a zapálených lidí, kteří připravují a organizují řadu zajímavých a unikátních akcí.

Ať už jde o koncerty, výstavy, festivaly, divadelní představení, nebo další společenské akce, Olomoucký kraj je připraven podat jim pomocnou ruku a podpořit je i finančně. Prioritou pro naše obyvatele totiž je, aby kultura byla dostupná, měla dobré podmínky ke svému rozvoji a aby kulturní dědictví kraje bylo živé.

Kulturu nevytváří jen umělci, ale také kulturní manažeři, vědci, badatelé a v neposlední řadě každý z nás. Olomoucký kraj zřizuje sedm příspěvkových organizací v oblasti kultury, ke kterým patří pět muzeí, Vědecká knihovna a Archeologické centrum. Pro hejtmanství je klíčová

dostupnost kultury pro obyvatele kraje a její rozvoj ve všech částech regionu. „Snažíme se tento náš závazek naplňovat prostřednictvím podpory kulturních akcí v regionu, podporou sítě veřejných knihoven i rozvojem nových aktivit, jako jsou třeba dotované svozy diváků do Moravského divadla v Olomouci. Velmi podstatná je z tohoto hlediska také síť krajských muzeí, která zřizujeme a jejichž prostřednictvím usilujeme o zpřístupňování kulturního dědictví,“ uvedl radní pro kulturu a památkovou péči Jan Žůrek.

Kultura má přesah do všech částí života

Koncerty, hudební a divadelní festivaly, výstavy, workshopy, ale i předávání lidové slovesnosti, obyčejů a lidových řemesel – za tím vším stojí lidé, kteří tuto práci nedělají primárně pro zisk, ale zpravidla je náplní jejich života. Ať už se

jedná o spolky, jednotlivce, nebo profesionální organizace, kraj si uvědomuje, že je potřeba ke kultuře a její podpoře přistupovat systémově. Kulturní kraj totiž zvyšuje atraktivitu místa a kvalitu života a stává se i zajímavým turistickým cílem. Nesmí se přitom zapomínat ani na hybatele v podobě donorů a mecenášů, kteří mají na rozvoji kultury v kraji svůj podstatný podíl.

I z toho důvodu Olomoucký kraj oceňuje významné počiny v oblasti kultury, ceny se poprvé předávaly už v roce 2006. Za tu dobu si vyznamenání odnesla řada osobností i významných kulturních počínů napříč regionem. Ocenění, které si klade za cíl odměnit a zviditelnit ty nejlepší na poli kultury, se uděluje v kategoriích Cena za celoživotní přínos v oblasti kultury, Výjimečný počin roku v oblasti umění, Výjimečný počin v oblasti tradiční lidové kultury, ochrany a popularizace kulturních hodnot a Cena veřejnosti, o které rozhodují sami obывatelé prostřednictvím internetového hlasování. Vybrat totiž ten nejnepatnější počin je i pro krajské zastupitele velmi obtížné. Zapojit se do nominací a výběru zajímavých kulturních počínů můžete i vy na webu cenykraje.cz. „Pro zájemce o novinky v oblasti kultury jsme připravili speciální newsletter Čti o ní, kde oddělení kultury krajského úřadu připravuje souhrn toho nejzajímavějšího, co se na poli kultury v regionu odehrálo. Naším podcastem s názvem Promluv do ní pak seznamujeme veřejnost s aktuálními kulturními tématy,“ uvedl vedoucí oddělení kultury na odboru sportu, kultury a památkové péče David Sychra.

Juraj Aláč

SLOVO HEJTMANA

Dobrou chuť

Předposlední vydání krajského zpravodaje roku 2023 má jako hlavní téma kulturu. Žádnou symboliku v této „předposlednosti“ ale prosím nehledejte. Pokud jde totiž o podporu kultury v Olomouckém kraji, předposlední v žebříčku určitě není. Naopak.

Už když Olomoucký kraj díky dobremu hospodaření ušetřil peníze navíc, a mohl tak jednotlivé oblasti veřejného života podpořit víc, než plánoval, byla kultura jednou z prvních podpořených. Jak by také ne, když si kraj její rozvoj určil jako jeden z hlavních cílů. Kulturu totiž naše hejtmanství chápe jako nezbytnou součást života nás všech.

Pravda, rekonstrukce silnic, investice do zdravotnictví, sportu, nebo sociální oblasti jsou daleko více na očích. A určitě oprávněně. Jenže co by byl život bez kultury – bez možnosti zajít si na hezký koncert, navštívit pěknou výstavu, vernisáž, divadelní představení. Dovedete si představit Olomoucký kraj bez tradičního folkloru, knihoven, kulturních domů, muzeí nebo kin? Já tedy určitě ne.

Kultura je všudypřítomná, i když to někdy není na první pohled patrné. Dělá naše bytí veselejší, pestřejší a někdy nás nutí přemýšlet o věcech, nad kterými bychom se jinak ani nezastavili. Je zkrátka kořením života. Tak ať vám dobře chutná.

Josef Suchánek,
hejtmán Olomouckého kraje

Prezident Petr Pavel na návštěvě Olomouckého kraje

Prezidentský pár přijel 30. října na dvou denní oficiální návštěvu Olomouckého kraje. Jak vypadala jeho cesta po kraji, přiblíží fotoreportáž na straně 12.

Foto | Olomoucký kraj

ČÍSLO MĚSÍCE

109 460 000

Tolik korun letos přispěl Olomoucký kraj formou dotačních titulů do oblasti kultury a památkové péče.

Škola prošla obnovou, ptáci mají hnízda ve fasádě

Na více než 60 milionů korun vyšla modernizace budovy internátu a jídelny Střední průmyslové školy elektrotechniky a informatiky v Mohelnici.

„Olomoucký kraj pracuje na tom, aby všechny jeho budovy byly energeticky maximálně úsporné. To znamená nejen snížení nákladů na vytápění, ale také omezení vypouštění CO₂ do ovzduší. V této souvislosti už kraj připravil instalaci fotovoltaických elektráren na střechy několika budov a dále v tomto projektu pokračuje,“ uvedl hejtmán Josef Suchánek. Energetické úspory internátu a školní jídelny zahrnovaly nejen zateplení fasády, ale také výměnu oken a digitálně řízenou rekuperační jednotku – ta zajistí větrání budov bez toho, aby z nich unikalo drahocenné teplo.

V nové fasádě budovy bylo instalováno 25 nových hnízdních boxů pro rorýse obecné. Pro

svá hnízdiště obvykle využívali otvory v nezateplených panelových domech. Poté, co se začaly domy ve velkém zateplovat, přicházeli o místa k životu. Ptáci

Rorýsové o svá hnízda neprijdou, vyzkouší je až na jaře

patří do čeledi svišťounů se nad opravenou budovou můžou prohánět rychlostí až 220 kilometrů za hodinu. Ale až poté, co se na jaře vrátí z Afriky.

„Na tento projekt se podařilo získat patnáctimilionovou dotaci z Fondu soudržnosti v rámci Operačního programu životní prostředí. Olomoucký kraj má velký vnitřní dluh ohledně budov internátů. Jsem rád, že se nám postupně daří tyto budovy zpříjemňovat pro pobyt našich studentů,“ dodal radní pro oblast školství Aleš Jakubec.

Juraj Aláč

V nové fasádě jsou desítky hnízdních boxů pro rorýse obecné.

Foto | Olomoucký kraj

JESENÍK | Vítězem letošního třetího ročníku participativního rozpočtu se stal v Jeseníku nápad na kultivaci odpočinkového místa V Oblouku. Pro návrh hlasovalo 286 obyvatel z celkem 507 hlasujících. Na druhém místě skončila úprava hřiště v parku na nám. Hrdinů a třetí příčku získal návrh modulární Pump Trackové dráhy.

ŠUMPERK | Rekonstrukci Domu kultury v Šumperku připraví zkušená projekční kancelář Atelier38, která má za sebou realizace významných stavebních projektů, jako třeba přestavbu sídla Českého rozhlasu v Olomouci, rekonstrukci zámku v Hradci nad Moravicí, výstavbu Planetária Ostrava a stavební úpravy objektu GONG. Náklady na rekonstrukci mohou dosáhnout 400 milionů korun.

PROSTĚJOV | Město Prostějov hledá nové logo, které by se mělo stát základem jednotného vizuálu města. Logo má reflektovat tradice a vztah k městu, ale zároveň být jednoduché, hravé, kreativní a nadčasové. Pro tvorbu loga oslovilo město žáky druhého stupně ZUŠ a studenty prostějovských středních škol, uzávěrka soutěže je 30. listopadu.

LITOVEL | Město Litovel připravuje ke schválení obecně závaznou vyhláškou o regulaci provozování hazardních her. Ta stanoví, že na území města mohou být provozovány maximálně 2 herny, a upřesňuje lokality, kde se tyto herny nemohou nacházet. Dále je vyhláškou zcela zakázán provoz živé hry. Účelem vyhlášky je omezení společenských rizik a negativních vlivů.

Kraj mohutně investuje, třeba do oprav silnic

V Konici mají čerstvě opravenou silnici, hejtmánství ale investuje i do dalších oblastí, především do energetických úspor.

Foto | Olomoucký kraj

Hejtmánství letos investovalo více než sedmáct milionů korun do opravy silnice II/336 v Konici v ulici Zádvoří. Další 18 milionů šlo z rozpočtu města například na nové chodníky, elektroinstalaci a osvětlení. Opravy začaly letos v září a řidiči už jen do konce prosince musejí počítat s jednosměrným provozem řízeným semaforem. Opravená cesta má šířku šest a půl metru, má nové odvodnění, což přispěje k větší bezpečnosti provozu a zároveň to prodlouží životnost asfaltového povrchu. Kromě opravené cesty už lidem slouží i částečně opravené chodníky. Zbývá ještě dodělat některé doplňkové stavební práce, vše by ale mělo skončit letos v prosinci.

„Konicko je jednou z oblastí na území kraje, kde jsou silnice zejména třetí třídy ve velmi špatném stavu. Jsem rád, že se nám tyto komunikace daří opravovat a dnes jsme otevřeli další z nich. Uděláme vše proto, abychom

příští rok v opravách dále navazovali,“ uvedl radní pro dopravu Michal Zácha.

Kraj investuje postupně během celého roku, zaměřuje se na energetické úspory

Ve schváleném rozpočtu Olomouckého kraje na letošní rok bylo na investice a opravy majetku kraje vyčleněno celkem 1,6 miliardy korun, což je o zhruba 321 milionů korun více než v roce 2022. V průběhu prvního pololetí se podařilo částku navýšit o přebytky z loňského hospodaření na aktuální 2 miliardy korun.

„Z této částky je něco přes jednu miliardu určeno na stavební investice a opravy, zajišťované odborem investic, zbývající finanční prostředky jsou určeny jednak pro příspěvkové organizace na drobnější opravy majetku a nákupy, jednak na nestavební investice, zahrnující například nákupy strojního

a technologického vybavení, obnovu vozového parku a projekty spojené s digitalizací nebo poskytováním sociálních služeb,“ uvedl radní pro investice Petr Lysek s tím, že jen stavební investice zahrnují zhruba 200 různých projektů. Dokončeny byly například rekonstrukce budovy v nemocnici Šternberk, Červeného kostela v Olomouci, úseku krajské silnice v Litovli, Domova pro seniory v Prostějově, nebo přístavba budovy ORNIS v Muzeu Komenského v Přerově a řada dalších. „V současné době, i vzhledem k problémům spojeným s dodávkami a cenami energií, se zaměřujeme na realizaci energeticky úsporných opatření. V letošním roce proběhne rekonstrukce několika kotelen a připravujeme projekty na fotovoltaické elektrárny na vytipovaných budovách v majetku Olomouckého kraje,“ dodal radní Petr Lysek.

Juraj Aláč

Knihovna v Bohdíkovicích teď voní i úspěchem

Papír, tiskařská barva, dříve inkoust a lepidlo – všechny tyto látky časem uvolňují aroma a vytváří tak nezapomenutelnou vůni starých knih, kterou čtenáři milují. Cítit je v každé knihovně – i v té, kterou vede Šárka Kobzová v Bohdíkovicích – čerstvá vítězka titulu Nejlepší knihovnice Olomouckého kraje. „Letos jde už o sedmý ročník této krajské ankety. Snažíme se tak upozornit na velevýznamnou práci knihovniců i na to, že knihovny jsou zejména v menších obcích často jediným centrem kultury,“ uvedl hejtmán Josef Suchánek při předávání ocenění v olomouckém Červeném kostele.

Do soutěže se nominovalo téměř deset knihovnic a knihovniců z celého kraje. První místo získala už zmiňovaná Šárka Kobzová, na druhém skončila Jana Seidlová z knihovny v Mrsklesích a bronzovou příčku obsadila hned dvojice knihovniců

Nejlepší knihovnici z Olomouckého kraje si převzali ocenění 10. října v Červeném kostele v Olomouci.

Foto | Olomoucký kraj

– Marek Hensl a Marie Henslová, kteří spravují půjčovnu knih v Pavlovicích u Přerova. „Na podporu regionální funkce knihoven letos Olomoucký kraj uvolnil přes 14 milionů korun. Další peníze pak knihovny mohly čerpat z dotačního titulu, který byl zaměřený na nákup nového vybavení – třeba na pořízení

lepšího nábytku,“ dodal radní pro oblast kultury Jan Žůrek.

Milovníci knih mají v našem regionu na výběr téměř ze 480 voňavých knihoven. Jejich práci koordinuje Vědecká knihovna v Olomouci, jejímž zřizovatelem je právě Olomoucký kraj.

Jaroslav Kropáč

Dějiny v muzeu musí vyprávět příběh

Vlastivědné muzeum Jesenicka je příspěvkovou organizací Olomouckého kraje. Na severu regionu mohou návštěvníci v historickém objektu Vodní tvrze vidět nejen stálé expozice, ale během roku navštívit řadu různých krátkodobých výstav a zúčastnit se připravovaných kulturních akcí. O funkci moderního muzea jsme si povídali s jeho ředitelem Pavlem Rušarem.

Vaše muzeum má více než stoletou tradici. Jak rozsáhlé jsou vaše sbírky, v kolika objektech se muzeum nachází?

Muzeum v současnosti spravuje čtyři objekty, dva z nich jsou turistickými lákadly pro veřejnost. Vodní tvrz, sídlo našeho muzea, je nejstarší doloženou budovou v Jeseníku. V rodném domě Vincenze Priessnitz se zase narodil zřejmě nejslavnější jesenický rodák, zakladatel vodoléčby. Sbírkky jsou nicméně z velké části schraňovány a opatrovány v depozitářích, naše muzeum disponuje asi padesáti tisíci sbírkovými předměty, a to nejrůznějšího charakteru, historického, etnografického i přírodovědného.

rád, pokud o artefaktu ví co nejvíce informací – odkud se vzal, k čemu se používal, jaký byl jeho osud. Existují však předměty, které jsou obestřeny záhadou, s nimiž je spojeno nějaké tajemství. Pro kurátory, a stejně tak vlastně i pro návštěvníky, může být tento aspekt mnohdy zajímavější než detailní informace ke sbírkovému předmětu. Tajemno a neznámo odedávna přitahuje lidskou pozornost.

O jaké předměty se například jedná?

Možná máme v muzeu hodinky, které zachránily lidský život, možná také přístroj, který už v 19. století vydával hygienická doporučení a meteorologické

láká návštěvníky, co na ně funguje?

Multimediální a interaktivní expozice, prázdninové herny pro děti, široká nabídka krátkodobých výstav s regionálními tématy, to jsou naše osvědčené metody. Musím také pochválit své kolegy, málokterý tým dokáže nabídnout tak tematicky široké a dnes velmi populární přednášky, exkurze a různé muzejní programy, jako je muzejní noc, svatováclavské setkání a mnohé další.

Máte na mysli určitě i vzdělávací programy, váš nejznámější se nazývá T-expedice. V čem je unikátní?

T-expedice je špičkou ledu. Snažíme se zapojovat zástupce mladé generace, nadané a talentované žáky a studenty do všech možných muzejních činností. Nabízíme jim výstavní prostory, zapojení do přípravy koncepce i realizace výstav, studenti se zapojují do tvorby našich publikací, ať už jde o badatele a autory textů, či o ilustrátory. Chceme v tomto inspirovat. T-expedice je pak soustředěný vzdělávací, sbírkotvorný a badatelský program pro zvědavé

žáky z Jesenicka i jiných částí naší země, v jednotlivých badatelských týmech se propojují žáci základních a středních škol se svými pedagogy, externími experty, muzejními pracovníky a zástupci dalších relevantních institucí, univerzit, archivů, neziskovek... Výzkum, který provádí, není hrou na vědu, má metodiku a užitečné výstupy, přínos má T-expedice také pro rozšiřování muzejní sbírky.

Jak se mění muzejnictví v posledních letech? Co dnes návštěvníci očekávají?

České muzejnictví má několik tváří, někde vidíme pronikání nových idejí, aplikaci technologií i využití umělé inteligence, jinde dávají přednost konzervativním přístupům k muzeu jako k paměťové instituci a nedá se říct, že by to bylo špatně. Co si však myslím, že by mělo začít převládat, je pojetí expozice či výstavy dramaturgicky, lidé chápou dějiny i přírodu často v příbězích. Vitríny s ukázkami sbírkových předmětů nemají bez příběhu svou sílu.

Jak byste si představoval ideální muzeum 21. století?

Viděno mými očima, je muzeum 21. století institucí sebevědomou, která ví, že propojení kultury, vzdělávání a vědy je ve společnosti ojedinělé, unikátní. Plní své historické úkoly paměťové instituce, shromažďuje a schraňuje sbírkové fondy, které dokumentují minulost a současnost, ale nevynechá žádnou příležitost, aby se zapojila do aktuálního společenského dění, v případě regionálních vlastivědných muzeí do dění města, okresu, kraje, zkrátka místa. Prostřednictvím kulturních a vzdělávacích programů navazuje funkční vazby, po kterých pak kloužou nejrůznější společenské interakce tak, že o instituci přestáváme hovořit jako o pasivním hráči a začínáme o ní mluvit jako o aktivním prvku regionálního rozvoje.

Juraj Aláč

SLOVO ODBORNÍKA

Magdaléna Hruška
kulturní manažerka,
koordinátorka spolku Kreativní Olomouc, z.s.

Každý nákup je politické rozhodnutí

Představme si dilema cenotvorby pro kreativce. Do jaké míry si může – nebo umí – říct za svou práci o adekvátní cenu. Ať už kvůli obavám z odmítnutí, nebo protože dosud narážel na nepochopení. Na odměnu – svůj plat – myslí mnohdy až v poslední řadě. Jenže zákazníci jsou zvyklí produktům přisoudit hodnotu právě na základě ceny. Speciálně těžké je to pro začínající kreativce. Jednou z hlavních hrozeb pro kulturní a kreativní odvětví, které vyplynuly z výzkumu zaměřeného na odchod talentů a lidského kapitálu z olomoucké aglomerace, je nízká kupní síla obyvatelstva. Hyčkejme si své lokální kreativce a upřednostňujeme jejich produkty. Važme si vysoké přidané hodnoty tvůrčího vkladu, kvality a originality, které do produktu vkládají. Jde o víc než o peníze.

Každé město je vždy nositelem unikátního étosu, ke kterému se vztahujeme, přitom si však jsme vědomi širšího – globálního – kontextu. Město nám slouží jako prostor pro uplatnění našich práv. Je to prostor, do kterého můžeme aktivně vstupovat, který můžeme přetvářet, a cítit, že máme moc jej ovlivňovat. To souvisí s ideou „práva na město“. Blíží se Vánoce. Ideální příležitost navrátit se k onomu „mysli globálně – jednej lokálně“.

„Snažíme se zapojovat zástupce mladé generace, nadané a talentované žáky a studenty do všech možných muzejních činností. Nabízíme jim výstavní prostory, zapojení do badatelské činnosti i do publikačních projektů.“

Pavel Rušar
ředitel, Vlastivědné muzeum Jesenicka

Co patří k nejcennějším sbírkám a co k největším tahákům vašeho muzea?

Obávám se, že zde by bylo tolik různých odpovědí, kolik by bylo respondentů. Zajímavých předmětů je skutečně mnoho, pokusím se tedy odpovědět trochu šalamounsky. Ve spolupráci s Olomouckým krajem, Vlastivědným muzeem v Šumperku a také s Muzeem v Bruntále připravujeme na samý závěr letošního roku publikaci s názvem Záhadné předměty jesenických sbírek. Kurátor je povětšinou

předpovědi. Snad také disponujeme korespondencí Ludwiga van Beethovena, možná i mečem určeným k dávným magickým rituálům, klíčem, který třímal v tlamě přízrak zeleného hada, modelem mučičího nástroje, který nikdy neexistoval... Nebo je všechno jinak, nebudu nic prozrazovat, musíte si počkat na vydání knihy.

To mi teď nedá spát.. ale dobrá, přesuňme se k dalšímu tématu. Jak menší muzeum vašeho formátu

KRAJSKÝ ÚŘAD LIDEM

Úředničina je služba lidem. Co mají jednotliví zaměstnanci Krajského úřadu Olomouckého kraje na starosti? Při jakých vyřizováních se s nimi můžete setkat? Právě tohle je náplní nové rubriky krajského měsíčníku. Postupně se vám představí zaměstnanci krajského úřadu, kteří přiblíží práci svou i svých kolegů. Abyste věděli, k čemu je kraj dobrý. A že úředničina není jen služba lidem, ale někdy také pěkná řehole.

V tomto čísle vám dveře do své kanceláře otevře David Sychra, vedoucí oddělení kultury na odboru sportu, kultury a památkové péče.

Na krajském úřadě pracuji od roku 2018 na pozici vedoucího oddělení kultury. Hlavní náplní našeho oddělení je rozvoj kultury v kraji. Vedle administrace

krajských dotačních programů zajišťujeme provoz sedmi kulturních organizací – pěti okresních muzeí, Vědecké knihovny v Olomouci a Archeologického centra Olomouc. Dalším kulturním aktérům v kraji zprostředkováváme vedle finančních dotací také metodickou pomoc, marketingovou podporu, diskutujeme s nimi o jejich

potřebách, propojujeme je v jejich činnostech nebo s nimi sdílíme příklady dobré praxe. Komunikujeme s kolegy z ostatních krajů, připomínáme strategické materiály ministerstva kultury, prostřednictvím námi vydávaného kulturního zpravodaje a podcastu se snažíme prezentovat veřejnosti výběr toho nejzajímavějšího z dění v krajské kultuře a nabízíme rozhovory s inspirativními osobnostmi či informace o možnostech čerpání krajské podpory.

Dále zajišťujeme finanční prostředky na rozvoj regionálních funkcí knihoven, za podpory Ministerstva kultury

mapujeme potenciál kulturních a kreativních odvětví v kraji, pečujeme o zachování a rozvoj tradiční lidové kultury nebo organizujeme slavnostní akce, jako jsou Venkovský knihovník Olomouckého kraje či Ceny kraje za přínos v oblasti kultury, kterými kraj oceňuje ty, kteří v kultuře odvádějí mimořádnou práci. Prostřednictvím celé řady projektů pomáháme propojovat oblast kultury a kulturního dědictví se sférou cestovního ruchu, školství i rozvoje podnikání a inovací. Jeden příklad za všechny: ve spolupráci s kolegy z Vědecké knihovny v Olomouci jsme rozjeli sérii vzdělávacích kurzů

a workshopů s názvem Kreativní akademie Olomouckého kraje. Ta nabízí zaměstnancům v kultuře i nezávislým umělcům bezplatné vzdělávání zaměřené na různé oblasti, jako jsou digitální dovednosti, finanční gramotnost nebo manažerské a komunikační schopnosti. V poslední době se s kolegy intenzivně věnujeme tématu muzejní digitalizace.

Využitím nejnovějších informačních technologií bychom veřejnosti rádi inovativně zpřístupnili rozmanité kulturní dědictví ve správe kraje zřizovaných paměťových institucí a přitáhli mladé. Kultura je krásný a pestrý obor. Děkuji všem, kteří usilují o její rozvoj.

David Sychra

Lidé, obce i neziskovky hodnotili Olomoucký kraj. Jak dopadl?

Olomoucký kraj vyhodnotil dotazníkové šetření, s jehož pomocí v uplynulých měsících zjišťoval spokojenost lidí se svým výkonem. Kraji se vrátily stovky dotazníků a respondenti nešetřili chválou, nebáli se ale ani konstruktivní kritiky.

„Všem, kteří si s vyplněním dotazníků dali práci, chci moc poděkovat.“

Všem, kteří si s vyplněním dotazníků dali práci, chci moc poděkovat.

Lubomír Baláš
ředitel Krajského úřadu
Olomouckého kraje

„Všem lidem, kteří si s vyplněním dotazníků dali práci, chci za jejich čas moc poděkovat. Dotazníky jsou jen první částí našeho plánu, jak práci krajského úřadu vylepšit. Teď bude následovat další podstatný úkol – všemi došlými připomínkami se budeme zabývat, abychom případná vylepšení mohli uvést do praxe,“ uvedl Lubomír Baláš, ředitel Krajského úřadu Olomouckého kraje.

Lidé, obce i neziskové organizace hodnotili například komunikaci krajského úřadu, to,

jak jim dokáže pomoci a poradit, vyjádřit se mohli k prioritám jednotlivých oblastí nebo kraji sdělit, s čím konkrétně jsou nespokojeni. Průměrná známka hodnocených oblastí se pohybovala v intervalu 1,7 až 2,2. Respondentům se líbily například informační semináře, které kraj pořádá, nebo metodická pomoc kraje směrem k městům a obcím. Naopak vylepšit by chtěli přehlednost webových stránek OLKRAJ.CZ nebo zrychlit vyřízení některých žádostí.

„Dotazníkové šetření budeme provádět pravidelně, abychom měli přehled o tom, jak se daří nastavené změny prosazovat a co si o nich obyvatelé kraje myslí. Příští rok se v dotaznících zaměříme na občany a nově také na krajské příspěvkové organizace a podnikatele,“ dodal ředitel Baláš.

Dotazníkové šetření je pouze jedním dílkem ze snahy krajského úřadu být společensky odpovědnou organizací. Ta se dále projevuje třeba aktivitami v sociální oblasti, dobrovolnictví nebo v ochraně životního prostředí – zaměstnanci krajského úřadu například hromadně darují krev a nedávno vysadili v regionu stovky nových stromů.

Jaroslav Kropáč

Nejlépe třídící obce mají keramické popelnice

O keramickou popelnici se soutěžilo v pěti kategoriích. Vítězové si ceny převzali v závěru září.

Foto | Olomoucký kraj

Obce a města, jejichž obyvatelé nejlépe třídí komunální odpady, se každoročně utkávají v soutěži O keramickou popelnici. Na prvních příčkách se letos umístila města Olomouc a Javorník, městys Brodek u Přerova a obec Lipina, která navíc obhájila loňské vítězství. Ze statistik vyplývá, že lidé v našem kraji třídí nejlépe v Česku.

„Obce jsou našimi klíčovými partnery, se kterými intenzivně a dlouhodobě pracujeme na tom, aby celý systém odpadového hospodářství fungoval co nejlépe. Stejnou úlohu pak směrem k občanům plní zástupci těch nejlepších měst a obcí, které každoročně oceňujeme,“ uvedl na slavnostním ceremoniálu radní pro oblast životního prostředí, odpadů a zemědělství Martin Šmída. Nedílnou součástí ocenění jsou i motivační finanční odměny na podporu odpadového

hospodářství, které obcím na medailových příčkách poskytne Olomoucký kraj. Obce si tak mezi sebe v závislosti na konečném umístění rozdělí celkovou částku 300 tisíc korun.

„Dlouhodobě pracujeme na tom, aby celý systém odpadového hospodářství fungoval co nejlépe.“

Martin Šmída
radní pro oblast životního prostředí,
odpadů a zemědělství.

Klání je už 18 let nedílnou součástí informační kampaně zaměřené na podporu sběru separovaného odpadu ve městech

a obcích Olomouckého kraje. Do soutěže, kterou každoročně kraj se společností EKO-KOM pořádá, bylo zapojeno 399 obcí a měst z regionu. Na každého obyvatele kraje připadlo za rok 2022 v průměru 88,7 kilogramu odpadu vytríděného do obecních barevných kontejnerů a do nádob přímo u domů. To je zhruba o deset kilogramů více, než tomu bylo před 2 lety.

Souběžně byly vyhlášeny i ceny O keramické sluchátko a O Elektrooskara, které každoročně oceňují obce z kraje za třídění elektroodpadu. V našem kraji zvítězily Vřesovice, Ruda nad Moravou, Jeseník, Štítý, Štěpánov a Přerov. Kompletní výsledky a pořadí ve všech kategoriích najdete na krajských webových stránkách.

Juraj Aláč

www.olkraj.cz

V kraji vysadí nové aleje

Více než tři desítky žadatelů uspěly v dotačním programu na podporu aktivit v oblasti životního prostředí a zemědělství, tentokrát se zaměřením na aleje. Díky tomu přibudou v kraji stovky stromů. „Program na podporu aktivit v oblasti životního prostředí a zemědělství jsme letos mimořádně vyhlásili ještě jednou, chtěli jsme speciálně podpořit péči o stromy a zeleň,“ uvedl radní pro oblast životního prostředí, odpadů a zemědělství Martin Šmída.

Peníze na nové stromořadí získala například obec Charvátý, nové platany vysadí Loštice

a Mladějovice dostanou podporu na výsadbu lip. O peníze na výsadbu stromů i dalších dřevin mohou žádat jak obce, tak i právnické nebo fyzické osoby. Dotace jsou určeny také na péči o staré stromy. Podobně jako například v Klokoči, kde krajské peníze pomohou s obnovou historické Masarykovy aleje. „Jde o lipovou alej, která má už přes sto let. Musíme na ní provést ozdravný a odlehčovací řez, aby koruny stromů nebyly přetížené – jsou totiž poměrně košaté,“ uvedl starosta Klokoči Marek Dohnal.

Jaroslav Kropáč

Zajímavá místa Olomouckého kraje

Obnovená naučná stezka provede po stopách Malé Vídně

První místo v soutěži Cena Olomouckého kraje 2023 za přínos v oblasti cestovního ruchu získal v kategorii novinek projekt šumperského městského infocentra. Jejich naučná stezka zavede návštěvníky do Malé Vídně.

V průběhu 19. století došlo v Šumperku k nebývalému rozmachu textilního průmyslu. V důsledku toho se rapidně změnila architektonická tvář města. Bohatí šumperští podnikatelé si zvali na stavbu svých vil a paláců významné vídeňské architektky. Šumperk se tak nápadně přiblížil vzhledu tehdejšího hlavního města habsburské monarchie a získal lichotivou přezdívku Malá Vídeň.

Naučná stezka Po stopách Malé Vídně je navržena jako okruh s prvním zastavením na

vlakovém nádraží, ale zahájit procházku můžete kdekoli na

trase. Ta vede širokým bulvárem Hlavní třídy i historickým

jádrem Šumperka. Návštěvníky provází nové originální

informační tabulky umístěné na fasádách jednotlivých staveb. Na procházce se zájemci o historii seznámí nejen s honosnými budovami z období Malé Vídně, ale také se dozví mnoho zajímavých příběhů osobností, které jsou s budovami spojeny. V Informačním centru Šumperk je k dispozici tištěný plánek trasy nebo si jednoduše stáhněte zdarma do mobilu audio průvodce v aplikaci Smart Guide. Dostupný je ve čtyřech jazykových mutacích (CZ, AJ, NJ, PL). V prázdninových měsících lze využít k procházce i pondělní komentované prohlídky města. Informační texty vznikly s podporou Vlastivědného muzea v Šumperku.

Ivana Doležalová

www.infosumperk.cz

Jiří Suchan – Vypili jsme okupantům víno

Když v roce 1977 viděl propagandistický snímek Atentát na kulturu, který označil underground za zhýralý a úpadkový směr, mělo to na něj přesně opačný efekt. „Okamžitě jsem si uvědomil, že underground bude moje cesta,“ říká Jiří Suchan (*1961) v rozhovoru pro Paměť národa. Cesta do svobodomyšlného světa „mániček“, jak se tehdy lidem undergroundu říkalo, měla však svoje nevýhody – šikanu komunistického režimu.

Otčím byl voják z povolání

Jiří vyrůstal s maminkou a otčímem Josefem Suchanem, jehož dlouho považoval za svého biologického otce – a protože to byl voják z povolání, rodina se v době, kdy měl Jiří jeden rok, stěhovala do Šumperku za tamní vojenskou posádkou. „Bylo mi sedm let, když tam přijely okupační tanky. Obklíčily kasárna a nám nikdo nic neřekl. Jen nás varovali, ať nechodíme ven. Tak jsme byli dva dny zavření, protože jsme bydleli hned u kasáren,“ vybavuje si pamětník.

Mladík v odboji

V září téhož roku nastoupil Jiří na šumperskou základní školu. Cesta vedla okolo kasáren: „Příjemný to nebylo, bylo to vždycky takový napínavý. Někdy jsme kolem těch kasáren i trochu běželi. Když se tam pohybovali, když měli třeba otevřená vrata.“ Klukovský svět se dělil na přátele a nepřátele. Když konkurenční parta ze sídliště koupila okupantům víno, Jiří s dalšími kamarády si na ně

počkali a nápoj zabavili s tím, že jej vypijí u potoka. Když se to vojáci dozvěděli, přešli plot kasáren a začala honička. „Tenkrát jsme měli skutečný strach,“ líčí Jiří Suchan, jehož tehdejší partě se však podařilo uprchnout.

Museli jsme zpívat sovětskou hymnu

Během roku 1975 jej přijali na šumperskou Střední školu ekonomickou. Postupně přicházely potíže. Jiří s dalšími dvěma spolužáky nejprve odmítl vstoupit do mládežnické organizace SSM. Přestože další roky museli čelit neustálému tlaku, ani jeden z nich svůj postoj nezměnil. Problémy byly i s učitelkou ruštiny, která žáky na začátku každé hodiny nutila zpívat sovětskou hymnu. To Jiří odmítl a na oplátku propadl. I přes tlak rodičů a vedení školy se rozhodl, že studia ve třetím ročníku opustí.

Mezi svými

Pod vlivem komunistického propagandistického snímku

Jiří Suchan v roce 2023.

Foto | Paměť národa

Atentát na kulturu začal Jiří pátrat po dalších máničkách. Hledal svůj kmen, a také jej našel: „Máničky chodily Na Koupaliště, taková odlehlá hospoda, někteří hosté tam měli kecy na naše dlouhé vlasy, ale ještě nám tam nalili. To bylo zvláštní, že ne všude člověka obsloužili. Jednou nás tam hosti chtěli ostříhat.“

Aby se vyhnul vojně, demonstrativně si podřezal zátylky. Skončil v psychiatrické léčebně, kde jeho odpor k armádě léčil Neuleptem. Nakonec stejně narukoval, vojna mu vzala

dva roky života. Po návratu do civilu v roce 1982 se Jiří vrátil k undergroundu. S přáteli pořádali fotbalové akce, kde se občas podařilo zahrát nějaké „závadové“ kapele, která tehdy nesměla oficiálně vystupovat. Akce byly často rozeznány příslušníky ozbrojených složek.

Samizdaty a svoboda

Jiří si v roce 1984 pořídil psací stroj a zapojil se do přepisování a šíření samizdatu. „Tak se rozjelo rozšiřování tiskovin, od beletrie, přes poezii, po hudbu a pak i politicky věci

samozřejmě, o Chartě a tak,“ vzpomíná. Přepisoval Orwella, Bondyho, Vaculíka, ale i Havlovy hry. Kvůli pašování tiskovin ze zahraničí přišel o cestovní pas.

Jiří Suchan byl také aktivní v době sametové revoluce – podílel se na založení šumperského Občanského fóra, kde zpočátku vystupoval jako jeden z pěti mluvčích. Během devadesátých let se s manželkou Lucií odstěhovali do Prahy, kde Jiří Suchan žil v době natáčení rozhovoru.

František Vrba, Hana Langová

Děkujeme městu Šumperk a Olomouckému kraji za podporu, bez vás bychom příběh nemohli zaznamenat. Paměť národa stále hledá pamětníky. Pokud znáte někoho, kdo zajímavě prožil dějiny minulého století, kontaktujte nás, prosím, na jitka.andrysova@postbellum.cz, 777 763 388.

Od prvního do posledního listopadu můžete zakoupením vlčího máku podpořit naši dobročinnou sbírku ke Dni válečných veteránů, kde většina výtěžku poputuje na Centrum pomoci Paměti národa, které poskytuje stabilní podporu válečným veteránům a dalším pamětníkům. Děkujeme!

V pobočce Paměti národa Střední Morava chystají se špičkovými autory a výtvarníky komiks **Tři královny**. Najdete v něm příběhy tří žen, hrdinek 20. století, spojených s naším krajem. Spustili sbírku na platformě donio, kde chtějí vybrat 300 000 Kč. Vyberte si některou z odměn a podpořte vydání unikátních příběhů ze sbírky, která je největší v Evropě.

[Donio.cz](https://donio.cz) – Tři královny

Celý příběh a další vyprávění pamětníků najdete na webových stránkách www.pametnaroda.cz.

Paměť národa stále hledá nové pamětníky. Pokud víte o někom, kdo zajímavě prožil velké dějiny 20. století, neváhejte se obrátit na jitka.andrysova@postbellum.cz, tel. 777763388

OKÉNKO STAROSTY

Jaroslav Sívek
starosta obce Příkazy

Příkazy – typická hanácká obec

První písemné zmínky o Příkazích jsou z roku 1250 a o Hynkově, což je druhá část obce, z roku 1437. Původně patřily Příkazy několika drobným šlechticům, ale postupně přecházely do majetku církve a od roku 1368 již obec náležela pod správu olomoucké kapituly.

Uspořádání domů, z nichž se některé zachovaly v původní podobě, vedlo k vyhlášení Vesnické památkové rezervace, která je jediná v Olomouckém kraji. Centrem památkové rezervace je Hanácké muzeum v přírodě,

kteří již čtvrtým rokem patří pod správu Valašského muzea v přírodě se sídlem v Rožnově pod Radhoštěm. V roce 1927 došlo k vydláždění centrální komunikace žulovými kostkami a lánanými kameny, které se zachovalo do dnešních dnů. Při jízdě na kole to sice trochu drncá, ale jinak má tento povrch i svoje přednosti. Obec se snaží navázat na odkaz předků a ve stejném duchu nechala vydláždřit vjezdy ke všem domům. Na území obce se nachází 31 kulturních památek, které se snažíme zachovat pro další generace.

Jakýmsi středem obce je Rolnická záložna, která byla dostavena v roce 1921. Slavnostní otevření se uskutečnilo za účasti prvního ministerského předsedy Karla Kramáře. Koná se tam většina společenských a kulturních akcí. Byla postavena jako sídlo banky se stejným názvem. Tato banka stála u zrodu mnoha zajímavých projektů u nás v obci, ale i v okolí.

V současnosti začíná v této nemovitosti obec provozovat restauraci, neboť žádný nájemce se nenašel a rádi bychom tuto službu spojenou s ubytováním a pronájmem několika sálů zachovali pro naše občany i pro ty, co se k nám přijedou podívat.

Při rekonstrukci nemovitosti v majetku obce se jim snažíme navracet jejich původní podobu. Typickým příkladem je oprava průčelí základní školy, za kterou obec obdržela zlatou cihlu v krajském kole soutěže Vesnice roku, nebo oprava obecního úřadu. Za shlédnutí jistě stojí kaple svatého Cyrila a Metoděje, která byla postavena jako pomník padlým občanům v 1. světové válce v letech 1924 až 1926. Hned za kaplí se nachází asi 60hektarový lužní les, což je skvělá oáza zeleně a klidu v tomto mnohdy příliš hektickém světě, která je hojně využívána občany k procházkám a relaxaci. Částí Hynkov protéká řeka Morava. Od jara do podzimu

po ní přijíždí spousta vodáků, kteří zde mohou využívat služby vodáckého tábořiště a místních dvou hospůdek. Projede zde ročně asi 200 tisíc cyklistů při cestě Litovelským Pomoravím.

T. G. Masaryk si Příkazy zamiloval

Obec Příkazy navštívil první československý prezident

Tomáš Garrigue Masaryk dvakrát, poprvé v roce 1905 a pak v roce 1911, už jako zemský poslanec. V Příkazích měl velkého přítele, profesora Víta Hřivnu, který byl profesorem Slovanského gymnázia v Olomouci a později jeho ředitelem.

T. G. Masaryk se při návštěvě naší obce živě zajímal o mimořádný hospodářský rozvoj obce. Navštěvoval jednotlivá hospodářství, seznamoval se a besedoval s hospodáři o jejich práci a podnikání. Traduje se také, že neopomněl ani svoje, jak říkával, „sokolování“. Ráno si nechal napumpovat putýnku studené vody, ve které se na dvoře u Hřivnů na č.p. 66 umýval, a přitom cvičil. Líbila se mu také naše hanácká rovina. Ve vánočním čísle Lidových novin z roku 1930 cituje Karel Čapek v Hovorech s prezidentem: „Také na rovině jsou krásné západy slunce, viděl jsem takový u Olomouce“. A to bylo v Příkazích.

V ČEM VÁM POMOHLI NEBO POMÁHAJÍ DOTACE KRAJE? CO DÍKY NIM MŮŽETE NÁVŠTĚVNÍKŮM NABÍDNOUT?

Ondřej Polák
pořadatel, Festival Džemfest

Olomoucký kraj je pro festival Džemfest nepostradatelným partákem. Bez podpory hejtmanství by se tato významná šumperská akce nemohla konat, nebo jen v omezené míře, což by byla škoda. U nás na severu kraje totiž není velkých festivalů mnoho a Džemfest tak nabízí multižánrové vyžití pro široké spektrum publika. Zájem o pořady Džemfestu je každý rok velký, což může těšit nás pořadatele i celý Olomoucký kraj. Díky krajským dotačním prostředkům může festival Džemfest nabídnout nejen kvalitní mainstreamovou scénu, ale také doprovodné alternativní pořady a také můžeme dát prostor v programu začínajícím umělcům a kapelám.

Petra Němečková
ředitelka, Divadlo Tramtarie

Dotace od Olomouckého kraje nám z části pomáhají financovat celkový provoz Divadla Tramtarie, tedy část honorářů členů hereckého souboru i technických pracovníků, část nájemného a nákladů na propagaci. Výše dotace tvoří cca 25 procent celkového rozpočtu divadla. Divákům tak můžeme nabídnout umělecky hodnotné inscenace i příjemný neformální prostor divadla, ale i zájezdní představení do celého Olomouckého kraje, ať už s pohádkami, inscenacemi pro střední školy, nebo s večerními představeními.

David Mikša
Centrum pro kulturu arcibiskupství olomouckého

Dotace Olomouckého kraje nám dlouhodobě pomáhají zvyšovat informovanost široké veřejnosti o probíhajících kulturních akcích, ať už se jedná o Noc kostelů, nebo pořádání krátkodobých výstav. Kromě toho prostředky z dotací částečně pokrývají výdaje na grafické a propagační služby i pořízení výstavního mobiliáře za účelem vhodné prezentace rozsáhlých uměleckých sbírek Arcibiskupství olomouckého široké veřejnosti, jako odkaz osobnosti společenského a kulturního významu v sídle olomouckých biskupů a arcibiskupů. Děkujeme Olomouckému kraji za jeho dlouhodobou podporu naší činnosti.

Marek Svoboda
starosta Tovačova

Dotace z Olomouckého kraje nám již několik let pomáhají zajistit bohatší program pro návštěvníky jednotlivých akcí v rámci každoročního programu Tovačovské kulturní léto a podzim. Dále se nám díky finanční podpoře Olomouckého kraje daří postupně opravovat jednotlivé části střechy v areálu Zámku Tovačov a tím pečovat o naši kulturní památku, která to tolik potřebuje. Mockerát děkujeme!

Kateřina Hiklová
předsedkyně, Olomoucké barokní slavnosti, z.s.

Festival Olomoucké barokní slavnosti patří mezi tradičně podporované akce Olomouckého kraje, jelikož návštěvníkům nabízí divadelní a hudební programy ve slavnostních, ale také v netradičních, zapomenutých a schovaných prostorách po celé Olomouci. Jedinečnost festivalu tkví v uvádění děl v novodobých premiérách v historicky poučené interpretaci na dobové nástroje či jejich repliky. Na festivalu vystupují špičkoví sólisté, české i zahraniční soubory.

Roman Janků
Klasika Viva

Dotace Olomouckého kraje mají pro festival Klášterní hudební slavnosti zásadní význam. Tvoří významnou část rozpočtu, jehož největšími položkami jsou umělecké honoráře. Vzhledem k tomu, že klasická vážná hudba nikdy nebyla ze své podstaty výdělečná, je pro nás důležité vědět, že tento typ kultury Olomoucký kraj chce a podporuje. Dotace nám pomáhají dofinancovat právě umělecké honoráře a částečně také náklady na propagaci. Díky tomu můžeme návštěvníkům festivalu nabídnout špičkovou dramaturgii koncertů na evropské a místy i světové úrovni, která se ovšem z prodeje vstupenek nezaplátí. Do regionu Šumperska a Jesenicka přivážíme umělce, kteří by zde za běžných podmínek vystoupit nemohli. Koncerty pořádáme v místech, která nejsou pro klasickou vážnou hudbu typická a běžná. I do odlehklých, ale přesto zajímavých míst přivážíme špičkovou hudební kulturu. Často mohou návštěvníci spojit zážitek z hudby s požitkem architektonické nebo přírodní krásy.

Honza Žůrek
Hanácký folklorní spolek

Finanční podpora z dotačních programů Olomouckého kraje nám významně pomáhá při pořádání nadregionálních folklorních aktivit, jakými jsou putovní festival Setkání Hanáků, audio a video dokumentace lidových tanců, písní a řemesel, metodický webový portál Hanáckým dětem, publikační činnost, workshopy nebo konference o tradiční lidové kultuře na Hané. Díky tomu může naše asociace národopisných souborů a lidových muzik veřejně prezentovat živý hanácký folklor při více příležitostech a současně se nám daří lépe předávat specifické znalosti mladším generacím – ať už se jedná o obnovu krojů, nebo zachování nářečí.

Jana Kiesewetterová
předsedkyně spolku Za krásnou Olomouc

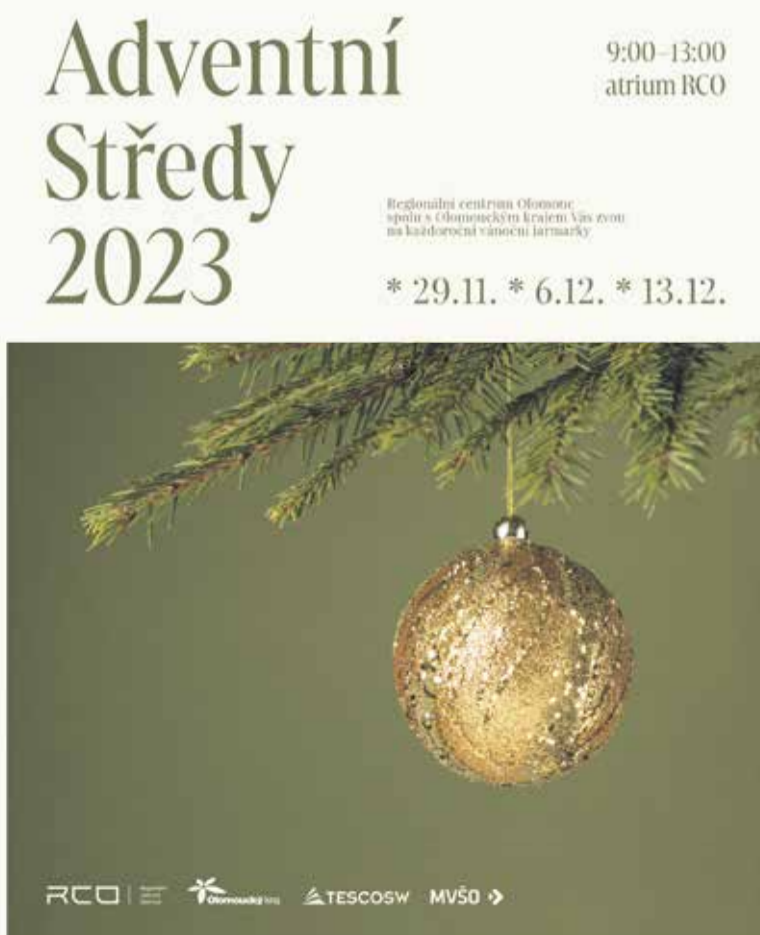
Dotace poskytnuté Olomouckým krajem pomáhají spolku Za krásnou Olomouc s realizací Ceny Rudolfa Eitelbergera za zdařilé počiny v oblasti architektury, urbanismu a památkové péče. Díky finanční podpoře můžeme oslovit skutečné odborníky z řad praktikujících architektů*tek, teoretiků*ček a historiků*ček architektury. Zároveň se nám daří naplnit jeden z cílů naší ceny, zejména propagaci a informování veřejnosti o kvalitních stavebních a urbanistických počinech Olomouckého kraje. Vedle Ceny Rudolfa Eitelbergera jsme letos díky finanční podpoře kraje mohli rozjet projekt Architektonického manuálu okresu přerovského a zapojit se tak do fungující platformy architektonických manuálů v celé republice.

Martin Píbil
projektový manažer Prix Bohemia Radio

Festival Prix Bohemia Radio přináší každoročně bohatý program nejen pro odbornou veřejnost a studenty v Olomouci, ale také pestrý doprovodný program pro širokou veřejnost. Také v letošním roce Český rozhlas, jako pořadatel festivalu, připravil zajímavé koncerty a divadelní představení v Moravském divadle Olomouc. Akce tohoto typu mají tradičně vysokou návštěvnost. Koncert 100 let Jazzu pak zaplnil olomoucký S-klub a přilákal všechny věkové skupiny. Letos v Moravském divadle Olomouc odehrálo pražské Divadlo v Dlouhé očeňované představení Konec rudého člověka. Dotační prostředky Olomouckého kraje napomáhají festivalu přinést do Olomouce kvalitní kulturní vyžití a zpřístupnit tak celý festival širokému spektru publika.

Kraj udělil Ceny životního prostředí

Adventní Středy 2023

9:00–13:00
atrium RCO

Regionální centrum Olomouc
spolupráce s Olomouckým krajem. Vánoční výstava
na každoroční vánoční jarmarky

* 29.11. * 6.12. * 13.12.

RCO | | |

Olomoucký kraj předal na začátku listopadu Ceny za významné počiny v ochraně životního prostředí, v separaci a recyklaci odpadů nebo za dlouhodobý přínos v oblasti životního prostředí. O absolutním vítězi rozhodla veřejnost prostřednictvím hlasování. Stal se jím Bělecký Mlýn – lesnický podnik, farma a výletní místo zaměřené na agroturistiku. „Každoročně předáváme krajské ceny v různých oblastech a oceňujeme ty, kteří v něčem vynikají, jsou užiteční a pomáhají. Letošní ocenění v oblasti životního prostředí jsou toho skvělým příkladem, protože držitelé cen pomáhají nejen přírodě kolem nás, ale přinášejí do veřejného prostoru pozitivní a inspirativní příběhy, aby je další mohli následovat a dělat také něco dobrého,“ uvedl hejtmán Josef Suchánek.

Další ceny si převzala například pedagožka Eva Zatloukalová, která se dlouhodobě věnuje ochraně přírody a ekologické

osvětě, dále obec Tověř za nejen výsadbu alejí a sadů nebo také mikroregion Zábřežsko za projekt Zábřežsko třídí. „Projevy klimatické změny pozorujeme v Olomouckém kraji na výkyvech počasí, výskytu nepůvodních a invazních druhů rostlin i živočichů a postupné proměně krajiny. Aby mohl mít Olomoucký kraj i nadále krásnou přírodu, je třeba aktivity.

A právě prostřednictvím Ceny Olomouckého kraje chceme ocenit ty, kteří takové prospěšné aktivity dělají, ať již v oblasti vzdělávání a osvětě, konkrétních zásahů v krajině, nebo třeba v odpadovém hospodářství,“ dodal radní pro oblast životního prostředí Martin Šmída.

Přehled všech oceněných najdete na webu cenykraje.cz.

Radka Kmočová

Živnostnice roku vyšívá prapory

Vítězové krajského kola postupují do celorepublikového finále. Podnikatel a živnostník roku bude vyhlášen 14. prosince v Praze.

Foto | Olomoucký kraj

Vítězem krajské soutěže Firma roku 2023 se stala mezi podnikateli společnost ZLKL zabývající se strojírenskou výrobou, obráběním a tvářením kovů. Stříbro získalo Zemědělské družstvo Unčovice, moderní zemědělský podnik. Bronz si odvezla firma ABO valve, výrobce průmyslových armatur.

Mezi živnostníky se na nejvyšší příčku probodovala Libuše Strachotová, která se věnuje uměleckému vyšívání praporů, znaků a stuh. Druhé místo obsadila Olga Grundělová, která vyrábí staroměstské máslové trubičky. Na třetí příčku dosáhla Milena Hesová věnující se poradenství

a aktivizačním programům pro seniorskou populaci.

Vítězové krajského kola se stávají zároveň celorepublikovými finalisty. Slavnostní vyhlášení celostátních výsledků se uskuteční 14. prosince na pražském Žofíně.

Juraj Aláč

Jana Špičková je babičkou sympatie

Pětaosmdesátiletá Pia Bůžková z Ústeckého kraje je Babičkou roku 2023. Porotu zaujala například hrou na foukací harmoniku. Titul si odnesla z celostátního finále soutěže, jehož pátý ročník se konal 24. října na Výstavišti Flora Olomouc.

Do Olomouce na finále přijelo celkem čtrnáct žen. Stříbrnou babičkou se stala Božena Jindrová z Královéhradeckého kraje a na třetí příčce se umístila Jitka Švecová ze Středočeského kraje.

Titul Babička sympatie letos obdržela Jana Špičková z Olomouckého kraje, konkrétně ze Slatinic-Lípy, která publikum s počtem bezmála osmi set seniorů zaujala svou veselostí a vitalitou. Nejstarší zúčastněnou babičkou se stala devětaosmdesátiletá

Alena Švehláková ze Zlínského kraje.

Soutěž Babička roku se každoročně koná při svátku seniorů, pořádá ji Krajská rada seniorů Olomouckého kraje. Za hejtmanství se finále zúčastnil hejtmán Josef Suchánek a jeho náměstek pro oblast sociálních věcí Ivo Slavotínek. Akci si nenechal ujít také ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka, herec Jan Preučil a herečka Eva Hrušková.

Radka Kmochová

LIDÉ SE SRDCEM NA DLANI

Kategorie Poskytovatel sociální služby

Olomoucký kraj letos poprvé předal ocenění lidem, kteří mají srdce na dlani. Cílem ankety je poděkovat lidem a organizacím pracujícím v sociálních službách, že se podílí na tom, aby se ostatním žilo lépe.

Michaela Matoušová
statutární zástupce Ester z.s.,
Javorník

V kategorii Poskytovatel sociální služby cenu získala firma ESTER z.s. z Javorníku.

Co pro vás znamená ocenění Olomouckého kraje pro lidi se srdcem na dlani?

Velmi si vážíme toho, že lidé, kteří pro nás hlasovali, vidí naše úsilí, které je mnohdy nad rámec základních činností sociálních služeb, a toho, že si nás tito lidé váží. Jsme jim za to nesmírně vděční a jsme také vděční svým kolegům, protože ocenění Srdce na dlani je rozhodně jejich zásluha a zároveň zpětná vazba k jejich nelehké náplni práce.

V čem je vaše zařízení unikátní, jaké služby nabízíte vašim klientům?

Klient a jeho nelehká a mnohdy složitá životní situace je pro nás na prvním místě. Ale to je posláním snad všech poskytovatelů sociálních služeb. Naši unikátnost vidím ve

službách pro lidi s duševním onemocněním, kterým poskytujeme bydlení s rehabilitačním strukturovaným programem v terapeutické komunitě a zároveň pracovní rehabilitaci. Tento model je v Ester z.s. funkční prakticky 20 let a pro lidi s onemocněním schizofrenie se v řadě případů osvědčil. Další naší cílovou skupinou jsou rodiny s dětmi, ohrožené sociálním vyloučením, ztrátou bydlení aj. Jsme provozovatelem sociální služby azylové domy, kterou poskytujeme ve formě bytů, kde po ztrátě bydlení zůstávají oba rodiče s dětmi pohromadě a klienti se učí kompetencím rodičovským, ale i kompetencím nutným k udržení bydlení. Výchovně vzdělávací činnosti pro rodiče s dětmi, kteří již bydlí samostatně, poskytujeme také v jiných registrovaných

sociálních službách. Unikátní můžeme být i v tom, že někteří naši bývalí klienti se po čase stali našimi kolegy.

Co vás dokáže nejvíc potěšit ve vaší práci?

Je skvělé, když se podaří vyřešit s klienty nějakou složitou životní situaci. Radost mi dělá i to, že funguje spolupráce neziskového sektoru a místní, regionální a krajské samosprávy a jiných subjektů. To, že se dokážeme sejít a hledat společně cestu k řešení vznikajících i trvajících sociálních problémů. Moc by mě ale potěšilo, kdybychom se jako společnost posouvali k větší toleranci vůči sociálně znevýhodněným skupinám obyvatel a etnickým menšinám.

Juraj Aláč

www.esterzalesi.eu

Výročí vzniku Československa

Tradičním lampionovým průvodem a pietním aktem se v Olomouci slavilo 105. výročí vzniku samostatného Československého státu. Program začal na Horním náměstí, kde hrála Vojenská hudba Olomouc. Lampionový průvod poté přešel na Žižkovu náměstí k pomníku T. G. Masaryka, kde se konal slavnostní pietní akt v podobě kladení věnců a slavnostní ohňostroj. Za Olomoucký kraj se této významné události zúčastnil Jan Žůrek, radní pro oblast kultury. Setkali se zúčastnili také zástupci olomouckého magistrátu, Univerzity Palackého i místních spolků a organizací.

Foto | 2x Daniel Schulz

KŘÍŽOVKA PRO VÁS

Jeseník, Doloplazy a Bílá Voda – to jsou tři místa v Olomouckém kraji, kde lidé vyprodukovali nejméně směšného komunálního odpadu. Za skvělé třídění získaly cenu (znění v tajence). Smyslem soutěže je podpořit lidi ve třídění odpadu a ukázat výsledky dobré praxe. Tajenku křížovky zasílejte včetně kontaktních údajů (jméno a adresa) **do 5. prosince 2023** na e-mailovou adresu: tajenky.olkraj@regvyd.cz. Jména tří vylosovaných luštitelů zveřejníme v následujícím čísle novin a od Olomouckého kraje získají věcné ceny. Výherci minulé tajenky ve znění VÝROBEK OK jsou: Irena Dvořáková, Lipník n. Bečvou, Karel Stejskal, Olomouc, Tomáš Přecechtěl, Bedihošť.

Luštitel odesláním znění tajenky uděluje správcí (Regionální vydavatelství, s.r.o., IČ: 27846717) souhlas se zpracováním svých osobních údajů (jméno, příjmení, e-mail, telefonní kontakt a adresa), a to ve smyslu Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. 4. 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (GDPR). Uvedené osobní údaje je nutné zpracovávat za účelem správy dat souvisejících s vyhlášením vybraných luštitelů křížovky zajišťované správcem. Tyto údaje budou správcem zpracovávány pouze po dobu nezbytně nutnou, po vyhlášení budou ihned odstraněny.

POMŮCKA: AISA, DEYL	ZKR. SLEZSKÉ DIVADLO	PŘITAKÁNÍ	LETEM OBKROUŽIT	SPOJNICE OHNISKA S BODEM KUŽELOSEČKY	JEDNA Z BOHYŇ OSUDU OSOBNÍ ZÁJMENO	JAPON. LOVKYŇÉ ÚSTRIC	ŘÍMSKY 2	PILÍŘE	AMATÉRSKÁ ATLET. ASOCIACE	TRNOVNÍKY	ODBORNÍK V ANATOMII	VYROBENÉ Z KOVU	SLOVEN. POLNÍ MÍRA	TEMNOTA	ANGLICKÝ JACHTAŘI	VÝZVA K TICHU	VLASTNÍ PRVNÍ ŽENÉ	POTICHU ŘÍCT	PISEMNE ODPOVĚDĚTI
SVAZEK SLÁMY																PEVNÝ PODPALOVAČ			
ŽENSKÉ JMÉNO (5 2.)										PŘEDPIS						SVÁDĚNÍ			
	ZKR. ÚSTŘEDNÍ RADY ODBORŮ	NITRA (BÁSNICKY) SPZ LIBERCE					OBCHODNÍ AKADEMIE ZATÍMCO		AKADEMIE VĚD ŘÍMSKY 495			CITOSLOVCE POVZDECHU PÍSMENO ŘECKÉ ABECEDY				NEHLUČNÉ HÝKAVÝ SUDOKO-PYTNÍK			
ULEHČENÍ					PŘEDLOŽKA VYKORIS-TOVATEL			V TU CHVÍLI PÍSMENO ŘECKÉ ABECEDY					UKAZOVACÍ ZÁJMENO			MPZ NEPÁLU SLOVA VYJADRŮJÍCÍ DĚJ			
DROŽKÁŘSKÁ ZAKÁZKA					TAJENKA 1								Y				PST		PŘÍSLUŠNÍK EVANGELICKÉ CÍRKVE
POLEDNÍ JIDLO					NÁŠ HEREC (STARŠÍ) JASNOVIDCI				MOJE NÁZEV HLÁSKY S			SMAŽENÝ POKRM Z TĚSTA VOJENSKÁ PRODEJNA							
	OCASATÝ OBOJŽIVELNÍK	TI SAMÍ ZNAČKA PRO CVIČENCE					CHEM. ZN. ŽELEZA			PŘISVĚDČIT	OBRACET SE S VÝZVOU SLOV. JISKRA								
ZKR. MILIMETRU			PEKELNÁ BYTOST VLÁDCE				ANTIPIRETIKUM									NĚMECKÝ TÁTA			NEDŮVĚRA
LEPIDLO				OBVATEL LAOSKA VYDÁVAT KOŮR			ČERNOBÍLÍ OHROŽENÍ SAVCI	NEODEJÍT (NÁŘEČ.) HOLOHLAVCI	ČÍSICE OSM						ANGLICKÝ PERO			ZNAČKA KOSMETIKY	IND. BAVLNA
															ANORG. SLOUČENINA SLABO				
OBACET							KRYCHLE												
POHOVKA							TAJENKA 2 KAMARÁD ŠEBESTOVÉ						ŽENSKÉ JMÉNO (19.10.)						
	ZN. JEDNOTKY KMITOČTU (HERTZ)	NÁZEV HLÁSKY	KNĚZSKÝ ODĚV PÍSMENO ŘECKÉ ABECEDY										ČÁSTI TÝDNE KÓD SAN MARINO						OBČANÉ
JEDNODUCHÝ I SLOŽENÝ CUKR						ŽENSKÉ JMÉNO					ZÁVAZEK								POHOŘÍ NA KRĚTĚ MÍSTO NAROZENÍ DIA
ZVUČETI						ULOVI													DO KTERÉHO PROSTORU

VÍTE, ŽE...

Při přípravě Konceptu rozvoje kultury, kreativity a památkové péče pro období 2022–2029 vznikly první díly podcastu **Promluv do ní – podcast o kultuře v Olomouckém kraji**.

Druhá série vychází přímo z témat konceptu, příručky, podle níž by se měla krajská kultura příštích sedm let ubírat. Autorkou a průvodkyní podcastů je Dorota Ambrožová. Poslouchejte a odebírejte na platformách:

- Buzzsprout
- Spotify
- iTunes

Čti o ní – kulturní novinky Olomouckého kraje vydává od prosince 2021 Oddělení kultury Krajského úřadu Olomouckého kraje. Každý měsíc přináší výběr toho nejzajímavějšího z dění v krajské kultuře, rozhovory s inspirativními osobnostmi či informace o možnostech čerpání krajské podpory.

www.olkraj.cz

SUDOKU

9	6		1 3				8
	5 8						9
	3						1
	6		8			9 2	
		3 4		9 1			
	4 9			6		3	
	9					8	
	1					6 7	
4			9 6		3		1

	6			1 9		7	
1				7 2 3			
	8			4		6	
	1 8			2		4	
	7		4			9	
9			1			7 8	
6	7					4	
	5 1	6					9
8	9	3					2

			5				6
			8 7			3	2
2 7			3				8 1
				3 4 9			
7 9 3			5			6 1 4	
		8 7 9					
9 2				3		5 7	
5		6		8 7			
3				5			

				1			
9				3 4		8	
6 7		5				2 1	
			1 3			7 8	
	1 5					2 4	
	4 7		6 5				
7 5				6		1 4	
1	2 4						9
				9			

MĚSÍČNÍK OLMOUCKÝ KRAJ

- Olomoucký kraj – periodický tisk Olomouckého kraje
- Vydává Olomoucký kraj ve spolupráci se společností Regionální vydavatelství s.r.o.
- Adresa vydavatele: Olomoucký kraj, Jeremenkova 40a, 779 00 Olomouc, IČO: 60609460
- Registrováno pod číslem MK ČR E 13609
- Redakční rada: Josef Suchánek, Ivo Slavotínek, Dalibor Horák, Luděk Niče, Alena Minxová, Jaroslav Kropáč, Petra Pášová, Radka Kmochová, Juraj Aláč
- Redakce: Mgr. Juraj Aláč, olkraj@regvyd.cz
- Distribuci do všech schránek v kraji zajišťuje Česká distribuční k.s., reklamační na dodávku novin na čísle 732 530 071 nebo e-mail: karal@regvyd.cz
- Inzerce: Tomáš Karal – 732 530 071, karal@regvyd.cz, Tomáš Sedláček – 737 379 703, sedlacek@regvyd.cz
- Číslo 10, ročník 22.
- Toto číslo vychází 13. listopadu 2023
- Náklad 275 000 kusů
- Uzávěrka příspěvků do dalšího čísla je 23. listopadu 2023

Jan Žůrek – kultura přesahuje volební období

Kulturní život byl v posledních letech jako na houpačce – citelně ho zasáhlo covidové období, některé kulturní akce a spolky nepřežily, jiné naopak zaznamenaly rozvoj díky on-line prostoru, do kterého se přesunuly. Pomocnou ruku v těžkém čase podal kultuře také Olomoucký kraj a pokračuje stále v její podpoře. Jakým způsobem, to už říká neuvolněný krajský radní Jan Žůrek.

Kolik má kraj příspěvkových organizací v oblasti kultury a kolika jiným organizacím dokáže pomáhat?

Olomoucký kraj zřizuje sedm příspěvkových organizací. Konkrétně se jedná o pět muzeí, Vědeckou knihovnu Olomouc a Archeologické centrum Olomouc. Působnost na poli kultury je ovšem mnohem širší, neboť prostřednictvím dotačních programů a vzdělávacích aktivit usilujeme o rozvoj sebevědomí a kvalitní kultury napříč celým krajem a spolupracujeme tak se stovkami aktérů od pořadatelů místních slavností, až po profesionální soubory či organizátory mezinárodních festivalů. Zakotvili jsme to i v Konceptu kultury, kreativity a památkové péče Olomouckého kraje na roky 2022–2029, dle které se snažíme klást důraz na dostupnost kultury, usilovat o dobré podmínky pro ty, kteří kulturu vytvářejí, a rozvíjet živé kulturní dědictví. V praxi se pak jedná o stovky menších i větších subjektů na poli kultury, kulturního dědictví i v kreativních odvětvích.

Kraj každoročně podporuje kulturu dotačními programy – kam všude podpora směřuje?

Dotační schémata jsou velmi pestrá a snaží se postihnout šíři kulturního života v našem kraji. V souhrnu se každoročně pohybuje okolo sumy blízké se sto milionům korun. V oblasti památkové péče napříč třemi dotačními tituly podporujeme jak obnovu kulturních památek, tak péči o objekty na územích památkových rezervací, zón a jejich ochranných pásem, a myslíme i na objekty, které sice nemají statut památky, ale mají nesporný historický význam, jako jsou například některé

sochy či boží muka v krajině. Nejvýznamnější kulturní akce financujeme prostřednictvím víceletých dotací. Tradiční Program podpory kultury se zaměřuje jak na menší kulturní akce, tak publikační počiny, celoroční činnost kulturních organizací či jiné kulturní události. Samostatný dotační program máme pro profesionální soubory. A v neposlední řadě se soustředíme také na investice do kulturní infrastruktury.

Jakým způsobem se daří propagovat kulturní aktivity v kraji? Jak funguje Kreativní akademie?

Propagaci kultury vnímáme jako důležitou součást naší agendy, a to nejen s úsilím o větší obeznámenost s aktuální nabídkou jednotlivých událostí, ale také proto, že chceme, aby náš kraj byl navenek vnímán jako živý a kreativní region. Důležitá je tu provázanost na oblast cestovního ruchu i podporu inovací, protože kultura může zvyšovat atraktivitu našeho kraje pro turisty i pro podnikatele, kteří zde zvažují investici, případně pro vysoce kvalifikované pracovníky, kteří mohou zvažovat stěhování do regionu za prací. Snažíme se rozvíjet i propagaci dovnitř kulturního sektoru, aby kulturní aktéři měli informace o trendech, možnostech financování, aby se mohli inspirovat

jinde. Proto již dva roky máme vlastní podcast a newsletter.

Co si mohou čtenáři představit pod pojmem kreativní průmysl?

Kreativní průmysl zahrnuje obory, které jsou významným způsobem postaveny na lidské kreativitě. Jedná se například o design, architekturu nebo třeba reklamu. Tato odvětví velmi významně čerpají z kultury jako určitého generátoru kreativity a v Evropě se dnes velmi silně rozvíjejí. My se danou oblastí v posledních letech velmi intenzivně zabýváme, protože si uvědomujeme obrovský potenciál tohoto sektoru z hlediska rozvoje výrobků a služeb s vysokou přidanou hodnotou i s ohledem na vznik nových pracovních míst. V současné době realizujeme několik projektů, které se věnují například ekonomickému přínosu kreativců pro náš kraj, ale také rozvoji kompetencí pracovníků kreativních odvětví nebo propojování těchto lidí se školami. Ačkoliv byla tato agenda v minulosti přehlížena,

do budoucna to může být jedna z klíčových rozvojových oblastí našeho kraje a jako taková bude mít dopad na to, že se nám tu bude žít lépe.

Vzpamatovala se kultura v regionu po covidovém období?

Covid byl velmi silnou zkouškou kulturního sektoru, ale potvrdilo se, že právě kulturně-kreativní odvětví mají schopnost rychlé adaptace na krizi i vysokou odolnost. Bohužel některé kulturní festivaly a prostory po covidu zanikly, ale stejně tak si odnášíme nové zkušenosti a dovednosti zejména z oblasti digitalizace a práce s publikem. Dovolují si tedy tvrdit, že kultura je po covidu silnější.

Co je náplní Konceptu rozvoje kultury, kreativity a památkové péče do roku 2029? Není to příliš dlouhé období pro plánování?

Osobně se k tomuto dokumentu často vracím a čerpám z něj při každodenní praxi. A ačkoliv je cílů a plánovaných

aktivit mnoho, domnívám se, že právě dostatečně dlouhé období je podmínkou pro kvalitní naplňování koncepce. Postupujeme krok za krokem na základě takzvaných akčních plánů a právě v těchto týdnech se věnujeme přípravě aktivit pro rok 2024. V koncepci se snažíme klást důraz na dostupnost kultury, usilovat o dobré podmínky pro ty, kteří kulturu vytvářejí a rozvíjet živé kulturní dědictví. V praxi se pak jedná o stovky menších i větších subjektů na poli kultury, kulturního dědictví i v kreativních odvětvích, která mají různé potřeby, a kraj má v této oblasti omezené nástroje. Dlouhodobý horizont k naplňování našich cílů je proto nezbytný a musí přesahovat jedno volební období.

Kdy bude vyhlášen další ročník Ceny Olomouckého kraje v oblasti kultury? Budou nějaké nové kategorie, novinky?

Sběr nominací bude probíhat po celý prosinec. Zásadní novinky jsme do ocenění zapracovali již loni. Jedná se například o nové ocenění pro mecenáše v kultuře nebo ocenění pro místní iniciativy pečující o kulturní dědictví. Způsobů, jak se lidé podílejí na rozvoji kultury v kraji, je mnoho a prostřednictvím cen chceme přinášet nejen příběhy úspěšných tvůrců, ale i těch, kteří stojí v pozadí a pomáhají sny umělců naplňovat.

Ve vaší gesci je i památková péče – jak může kraj zasahovat do ochrany kulturních památek? Co je úkolem kraje v této oblasti?

V oblasti památkové péče má kraj úlohu v oblasti státní správy i samosprávy. Jako státní správa primárně dohlíží na národní kulturní památky a působí jako odvolací orgán. Na úrovni samosprávy pomáhá s obnovou kulturního dědictví prostřednictvím dotačních titulů, může přinášet inspiraci a metodickou pomoc. Mimo to je Olomoucký kraj také majitelem celé řady památkově chráněných objektů, z nichž část je zpřístupněna veřejnosti.

Juraj Aláč

Nová škola bude připravovat jevištní techniky

V areálu Střední školy polygrafické Olomouc vznikne kreativně edukační centrum. O průkopnický projekt, který připravilo Moravské divadlo Olomouc, úspěšně zažádal jeho zřizovatel, město Olomouc.

Kromě vybudování nových, moderně vybavených dílen pro výrobu scénických dekorací a dalších kreativních učeben dojde k otevření unikátního středoškolského oboru v České republice, který bude zaměřený na jevištní technologie. Na praktické výuce se budou podílet sami zaměstnanci Moravského

divadla. Centrum by mělo zahájit provoz do konce roku 2025. První studenti nového oboru by měli nastoupit ve školním roce 2026/2027. „Vznik kreativně-edukačního centra v areálu krajské Střední polygrafické školy nabízí možnost užšího propojení obou subjektů. Jako ideální nám přišlo otevření nového studijního oboru jevištní technik. Očekáváme, že o studium bude velký zájem, což nám potvrzují experti z oboru,“ sdělil radní pro oblast školství Aleš Jakubec.

Město na projekt získalo dotaci z Národního plánu obnovy ve

výši 38 milionů korun. Zbýlých 82 milionů korun si mezi sebe rozdělí statutární město Olomouc a Olomoucký kraj, který Střední školu polygrafickou zřizuje. „Projekt vnímám jako mimořádně přínosný. Dokládá otevřenost divadla mezisektorové spolupráci. Olomoucký kraj se zde zároveň významně hlásí k rozvoji jedné z nejvýznamnějších kulturních institucí v regionu,“ dodal radní pro kulturu Jan Žůrek. V prostorách centra budou i dvě učebny pro technické předměty nového oboru a další místnosti určené pro pořádání kreativních

workshopů pro veřejnost, které v Moravském divadle rozvíjí Atelier MDO, vzdělávací platforma

přibližující divadlo všem věkovým kategoriím.

Radka Kmochová

DOBŘE ZAPLATÍM ZA TATO KŘESLA A TUTO STĚNU

tel. 608 081 696, p. Adámek

nová zelená úsporám *light*

Foukaná izolace Olomouc spol. s r. o.
E-mail: stavitelstvi@atlas.cz
Tel.: 723 200 144

Infolinka zdarma NZÚ Light: 800 181 800

TERMOLUX
OKNA | DVEŘE | PLAST | HLINÍK
Děláme termoluxusní okna

nová zelená úsporám *light*

8 komor 3 těsnění

TEĎ JE NEJLEPŠÍ ČAS KE KOUPI

NYNÍ MIMOŘÁDNÉ **SLEVY!**

Tel.: 773 457 835 | Rolsberská 635/38, Olomouc
olomouc@termolux.cz
www.termolux.cz

Gymnázium Jeseník

- kvalitní vzdělání
- robotika
- Erasmus+
- sport
- kultura
- zábava

www.gymjes.cz

JARO
Lepší pojištění pro každého

PRO VAŠE POHODLÍ JSME OTEVŘELI DALŠÍ Pobočku V OLOMOUCI - V HYPERMARKETU GLOBUS

PODLAHOVÉ CENTRUM
PRODEJ - REALIZACE

JEHLA
www.jehla.cz

Zátěžové koberce **-20 %**
Bytový koberec od **167,- Kč!**
Vinylové a laminátové podlahy od **299,- Kč!**

NOVĚ PŮJČOVNA NÁŘADÍ

OLOMOUC - Horní Lán, vedle Mc.Donald's
tel.: 724 087 813, e-mail: olomouc@jehla.cz, www.jehla.cz

STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA LESNICKÁ A STROJNICKÁ ŠTERNBERK

UČEBNÍ OBORY

- RYBÁŘ
- LESNÍ MECHANIZÁTOR
- OPRAVÁŘ LESNICKÝCH STROJŮ
- ZAHRADNÍK KRAJINÁŘ
- OBRÁBĚČ KOVŮ
- MECHANIK OPRAVÁŘ MOTOROVÝCH VOZIDEL

MATURITNÍ OBORY

- EKOLOGIE A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

NÁSTAVBOVÉ STUDIUM

- PODNIKÁNÍ

www.sou-stbk.cz

NOVÉ VYUKOVÉ PROSTORY!

STŘEDNÍ ŠKOLA TECHNICKÁ MOHELNICE
1. máje 667/2, 789 85 Mohelnice
tel.: 583401911, e-mail: sstzmoh@sstzmoh.cz

www.sstzmoh.cz

NABÍZENÝ KOMPLEXNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

STŘEDNÍ VZDĚLÁVÁNÍ S MATURITNÍ ZKOUŠKOU

- Mechanik seřizovač
- Mechanik elektrotechnik

STŘEDNÍ VZDĚLÁVÁNÍ S VYUČNÝM LISTEM

- Obráběč kovů
- Nástrojař
- Elektrikář
- Opravář zemědělských strojů
- Elektrotechnické a strojné montážní práce

Profesní kvalifikace, elektrotechnické kvalifikace, strojní kvalifikace, autoškola, svářečí kurzy, robotika, programování: Simatic, Sinumeric, Fanuc, Heidenhain a další běžné systémy.

Moto: Spolupráce, empatie, pomoc, vzdělání, jeden tým!

VOLITA + SERVIS

SERVIS A OPRAVA OKEN A DVEŘÍ

+ ZAMĚŘENÍ A KONTROLA OKEN TERMOVIZÍ ZDARMA

VÁNOČNÍ SLEVY 30%

+420 725 566 968

OLOMOUC.VOLITASERVIS.CZ

SOŠ Střední odborná škola Olomouc spol. s r. o.

VAŠE BUDOUCNOST JE VE VAŠICH RUKÁCH!
DENNÍ I DÁLKOVÉ STUDIUM ZAKONČENÉ MATURITNÍ ZKOUŠKOU

Veřejnosprávní činnost
68-43-M/01

Informační služby a mediální komunikace
72-41-M/01

COTĚ U NÁS ČEKÁ?

- bezva studium v příjemné přátelské atmosféře
- individuální přístup, prospěchová stipendia
- jednotná přijímací zkouška z českého jazyka a literatury a z matematiky
- vzdělání vstřícní pedagogové, kteří Tě budou připravovat k maturitě, do profesního života i k dalšímu studiu na VOŠ a VŠ
- spousta zajímavé práce ve všech předmětech
- moderní učebny pro výuku
- mediální digitální ateliér
- projekty, cestování, kultura, soutěže
- školní noviny a práce nejen s moderními médii v digitálním světě.

Dny otevřených dveří:
22. 11. 2023 | 10. 1. 2024 | 7. 2. 2024 | 8-16 hodin

Přijímačky na nečisto online formou – sledujte web školy

Přijďte za námi k našemu stánku na Scholaris Olomouc: 22.-23. 11. 2023

Domluvte si individuální návštěvu: 604 311 447

Jsme profesionálové, nabízíme kvalitní perspektivní vzdělání v přátelském ovzduší oboustranné spolupráce. Součástí studia obou oborů je praxe na odborných pracovištích, kde naši absolventi často nachází své budoucí zaměstnavatele. Zároveň podporujeme studenty v tom, jak dobře a efektivně se věnovat podnikatelským záměrům. Podporujeme nadané studenty v jejich zájmech a odborných aktivitách, aktivním sportovcům nabízíme možnost individuálního vzdělávacího plánu. Účastníme se řady projektů, zájezdů v České republice i v zahraničí, přednášek, exkurzí, soutěží a společenských, kulturních i sportovních akcí, abychom rozvíjeli rozhled a představy našich studentů o jejich možnostech. Studium obou oborů je zakončeno maturitní zkouškou, která umožňuje další vzdělávání na tuzemských i zahraničních vysokých školách.

www.skolaodborna.cz FB – sredniobornaskola • IG – skolaodborna • TT – @stredni_odborna_skola.ol

Kreativní vzdělávání v Olomouckém kraji pokračuje

O tom, že v současném světě panuje shoda ve vnímání kreativity jako jednoho z podstatných prvků vzdělávání, už asi debatovat nemusíme. Naštěstí. Právě kreativita umožňuje přemýšlet mimo zaběhlé cesty a hledat nové způsoby řešení problémů, což je klíčové pro život ve 21. století. Dobrá zpráva je, že se ona kreativita propisuje do školních osnov už i tady u nás. Jak? Například inovativními učebními metodami a zapojením umělců a kreativců do výuky. Tyto postupy napomáhají učitelům vytvořit inspirativní, plodné a motivující prostředí. Díky Inovačnímu Centru Olomouckého kraje (ICOK) se pilotní projekt dostane do deseti tříd v Olomouci, Přerově a České Vsi na Jesenicku.

Do škol přijdou třeba umělci, architekti i filmáři

Projekt s názvem Kreativní vzdělávání spustilo inovační centrum už v loňském školním roce. Pod jeho záštitou se uskutečnila konference, na níž byli přizváni nejruznější aktéři kreativního vzdělávání. Od zřizovatelů, vedení škol přes desítky učitelů, umělců, kreativců i zástupců

S kulturou a kreativními odvětvími se budou seznamovat během roku i žáci základních škol. Foto | ICOK

vzdělávacích institucí. Dále proběhla série workshopů na Olomoucku, Přerovsku a Jesenicku, které metodicky zaštitila Společnost pro kreativitu ve vzdělávání. Vzniklo kvalitní podhoubí, díky němuž se v roce 2023/2024 může navázat konkrétními kroky v konkrétních školách. Letošní školní rok se bude realizovat celkem deset pilotních třídních projektů. Do hodin mají přicházet umělci a kreativci z Olomouckého kraje, kteří zastoupí obory,

jako je divadlo, architektura, audiovizuální a filmová tvorba, hudba, grafika či výtvarno. Cílem projektů je mimo jiné saturování projektové výuky, stmelení školního kolektivu, nové zkušenosti pro žáky i pedagogy a mnoho dalšího.

Mezi zapojenými školami najdeme Základní školu Hálkovu z Olomouce, ZŠ Česká Ves a přerovskou Základní školu Boženy Němcové. Kompetenčně zaštití projekt dvě konzultantky kreativity, které školy s umělci propojí a pomohou jim jednotlivé fáze naplánovat, realizovat i vyhodnotit. Aby byl projekt udržitelný i v následujících letech, je právě vyhodnocování a reflexe žádoucí. Inovační centrum Olomouckého kraje dělá vše proto, aby projekt kreativního vzdělávání nebyl jen pouhým momentem, ale začátkem dlouhodobého přínosu. A aby tato iniciativa, posilující propojení mezi uměním a vzděláváním, motivovala i ostatní kraje a instituce.

Tereza Zapletalová

Nominujte inspirativní osobnost nebo počin z oblasti kultury

Olomoucký kraj hledá mimořádné osobnosti, které se zasloužily o kulturní přínos. Do konce prosince, můžete tradičně zasílat návrhy na udělení Cen Olomouckého kraje za přínos v oblasti kultury za rok 2022.

Kandidáty lze nominovat v kategoriích hudba, výtvarné umění, divadlo, film, rozhlas, televize a literatura. Zvláště se

Nominace lze zasílat do 31. prosince 2023 na adresu Olomoucký kraj, Odbor sportu, kultury a památkové péče, Jeremenkova 40a, Olomouc či elektronickou cestou na e-mail: posta@olkraj.cz.

bude vyhlášovat Cena za celoživotní přínos v oblasti kultury

(dvorana slávy), Cena za výjimečný počin v oblasti péče o kulturní dědictví, tradiční lidové kultury, ochrany a popularizace kulturních hodnot, Cena za podporu v oblasti kultury a Cena veřejnosti, o které rozhodnou hlasy občanů našeho regionu.

Tereza Zapletalová

Centrum Olomouce se změní ve vánoční městečko

Vrcholná akce společenské a kulturní sezony v kraji je po roce zpět. Od 19. listopadu zaplní centrum Olomouce trhy s vánočním zbožím, na tržnici vyroste vyhlídkové kolo, stánky s občerstvením a oblíbené kluziště pro veřejnost. Kromě bezplatného bruslení pro školy a veřejnost se na ledě připravuje řada akcí. Další novinkou je Punčová stezka – malý průvodce po oblíbených vánočních nápojkách v rámci obou náměstí i tržnice. Detaily ze života trhů,

tipy na dárky i vánoční speciality, nebo informace o programu najdete tento rok nově ve Vánočních novinách. Narazíte na ně v informačních centrech, v hotelích, na nádražích, v restauracích i na stáncích přímo na náměstích a tržnici.

Stejně jako loni připravili pořadatelé vycházkovou trasu, na které můžete obdivovat jedinečné olomoucké památky – kašny, barokní sloupy a architekturu, vychutnat si neopakovatelnou atmosféru adventních

trhů a pokochat se pohledem na historické jádro z několika vyhlídek. První je postavená na Horním náměstí a poskytne neobvyklý výhled přímo na trhy, druhá je z Radniční věže a třetí z 30 metrů vysokého vyhlídkového kola na tržnici.

Vánoční strom čeká na jméno, rozsvítí se 19. listopadu

Také letos bude připraven zajímavý program pro malé i velké. Návštěvníci nepřijdou o tradiční rozsvícení vánočního stromu, Mikulášskou nadílku, v provozu bude Ježíškova pošta a dílničky pro děti. Součástí trhů je bohatý kulturní program – řada koncertů i divadelních představení. Horní náměstí ozdobí 14 metrů vysoký smrk z olomoucké Wellnerovy ulice, slavnostní rozsvícení je v plánu v neděli 19. listopadu v 18 hodin.

Juraj Aláč

Festival PAF Olomouc 2023 – True Stories

22. Přehlídka filmové animace a současného umění (7.–10. 12. 2023)

<https://pifpaf.cz>

VÝSTAVY

Černomoří a Ukrajina na historických mapách 16.–18. století

Do 14. 1. 2024, Vlastivědné muzeum v Olomouci

Černomoří bylo a je tavicím kotle národů, jazyků, náboženství a historických událostí. O tom všem mohou vyprávět staré mapy, které úžasným způsobem propojují vědu, techniku, umění i dějiny. Mapy také dokumentují objevy, nově dobytá území a hranice, které vznikaly jako důsledek válek i mírových dohod. Čtyři desítky starých map ze soukromé sbírky, které jsou vystaveny v Mánesově galerii Vlastivědného muzea v Olomouci od 20. 10. 2023, prezentují návštěvníkům podobu území v klíčovém období vzniku ukrajinské politické identity. Šlo o období 16. až 18. století, kdy začaly vystupovat do popředí pojmy jako svoboda a občanství. Vysvětleny jsou nejen klíčové historické události, jako např. bitva u Poltavy či Prutské tažení, ale i geografické pojmy používané na starých mapách znázorňující oblast Černomoří.

Školní abeceda

Do 31. 12. 2023, Muzeum Komenského v Přerově

Zavzpomínejte na školní léta, v obrazech z průběhu 20. století uvidíte nejzajímavější nástěnné abecedy a abecední soubory ze sbírky muzea. Spojení písmen, kreseb a veršů vždy pomáhalo dětem při prvopočáteční výuce čtení a psaní.

Vesmírná herma

Do 3. 3. 2024, Vlastivědné muzeum v Šumperku, MUZEJÍČKO

Muzejíčko se proměnilo v kosmický prostor, v němž se děti stanou odvážnými astronauty. V raketě podniknou dobrodružnou cestu do vesmíru. Zábavnou formou se přitom dozví mnohé o planetách a souhvězdích. Na výpravě do vesmíru je bude doprovázet i virtuální realita.

Co šeptají andělé

25. 11. 2023 – 3. 3. 2024, Muzeum Mohelnice

Andělé coby prostředníci mezi Bohem (božstvy) a lidmi člověka provázejí od nepaměti. V křesťanské tradici svou roli sehrávají nejen ve vánočním příběhu, bible o nich vypráví prakticky už od stvoření světa. Navzdory sekularizaci a kulturním změnám ve 20. století zůstává téma anděla pro mnoho lidí i umělců až do současnosti aktuální, zrcadlící spirituální rozměr člověka. Výstava představuje sochy, obrazy, grafiky i sbírkové předměty z oblasti lidového umění a uměleckého řemesla, které motiv anděla spojuje. Vedle historických sbírek a betlémů nejsou opomenuty ani živoucí mikulášsko-andělské tradice.

Motýli Zábřežska

22. 11. 2023 – 7. 1. 2024, Muzeum Zábřeh

Fotografická výstava Milana Dvořáka, zoologa Vlastivědného muzea v Šumperku, přiblíží křehkou krásu života motýlů našeho nejbližšího okolí. Fotografie, pořízené mezi lety 2020 až 2023, zachycují široké spektrum motýlů Zábřežska, mezi nimiž nechybí babočky, píďalky ani „noční“ motýli, tedy můry. Focení probíhalo v okolí Zábřehu, Hynčiny, Dolního Bušínova a Kamenné.

Malý velký muž / Karel Dostál-Lutinov

Do 14. 1. 2024, Muzeum a galerie v Prostějově

Prostějovský rodák Karel Dostál (1871–1923) se nesmazatelně zapsal do dějin Prostějova, přesah jeho významu je ale mnohem širší. Tento katolický kněz svým působením a názory ovlivnil nejen mnoho jiných katolických kněží, ale i umělců, kteří tvořili především na poli literárním, ale i malířském nebo sochařském. Hnutí Katolické moderny mělo na počátku 20. století v mnoha ohledech revoluční myšlenky, které předstihly svou dobu.

Stavitel mostů mezi Čechy a Němci

Do 19. 12. 2023, Vědecká knihovna v Olomouci (Galerie Biblio)

V rámci festivalu Olmützer Kulturtag. Výstava a několikrát oceněný stejnojmenný grafický dokument o knězi Richardu Henkesovi v koncentračním táboře v Dachau přibližuje důležitou kapitolu nedávné historie. Německý rodák žijící ve Slezsku svým příběhem pomáhá promýšlet témata, jako je soužití různých kultur a národností nebo nezištná pomoc druhým s nasazením vlastního života, které jsou v jiném kontextu aktuální i dnes.

Prezidentský pár na návštěvě v Olomouckém kraji

Dvoudenní oficiální návštěvu absolvoval prezidentský pár Petr Pavel s první dámou Evou ve dnech 30. a 31. října. Navštívili Olomouc a sever regionu. „Pan prezident se velmi zajímal o témata, která v regionu aktuálně řešíme. Zajímavé podněty vzešly například z diskuze se starosty obcí, ale i se studenty Univerzity Palackého v Olomouci nebo s patrioty Jesenicka. Šlo o první oficiální návštěvu prezidenta Pavla u nás a věřím, že nikoli o poslední,“ uvedl hejtmán Josef Suchánek.

Den první – pondělí 30. října

Oficiální část programu zahájil prezident návštěvou Univerzity Palackého v Olomouci, kde absolvoval debatu se studenty. Poté následovalo jednání s hejtmánem Olomouckého kraje a krajskými radními. První dáma Eva Pavlová se mezitím zúčastnila otevření Centra pro řešení konfliktů a mediaci v Olomouci. Odpoledne se přesunul prezidentský pár na Jesenicko, kde se vydal na procházku k Lesnímu baru v Horní Lipové. Na konci dne ho čekala debata s občany v Javorníku.

Den druhý – úterý 31. října

Návštěva prezidenta pokračovala prohlídkou firmy WOOX na Jesenicku a setkáním s žáky Základní školy ve Vápenné. V regionu absolvoval debatu s místními starosty a v ruční papírně ve Velkých Losinách si prezidentský pár samozřejmě vyzkoušel výrobu papíru. Dvoudenní návštěvu Olomouckého kraje ukončil prezident setkáním s vojáky na Velitelství pozemních sil AČR v Olomouci.

